

Tedavi Motivasyonu Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tedavi Motivasyonu Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31406>

Özet

Uyarlama bir ölçek olan **Tedavi Motivasyonu Anketi (TMA)**, özellikle **alkol bağımlılığı** gibi madde kullanımı bozuklukları olan bireylerin tedaviye yönelik motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe versiyonu, Cüneyt Evren ve arkadaşları tarafından 2006 yılında alkol bağımlılığı hastalarda faktör yapısı, geçerliliği ve güvenilirliği açısından incelenmiştir. Bu anket, bireylerin tedavi sürecine ne ölçüde içselleştirilmiş veya dışsal olarak güdülandıklarını belirlemeye yardımcı olur. Bu sayede klinik uygulamalarda tedavi planlaması ve müdahale stratejilerinin kişiselleştirilmesi için kritik veriler sunar.

Anahtar Kelimeler

Tedavi Motivasyonu Anketi, Motivasyon, Alkol bağımlılığı, Madde Kullanımı Bozuklukları, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Klinik Değerlendirme.

Yazarlar

Cüneyt Evren, Ömer Saatçioğlu, Ercan Dalbudak, Burcu Şimşek Danışman, Didem Çakmak, Richard M. Ryan.

Amaç

Tedavi Motivasyonu Anketinin temel amacı, madde bağımlılığı tedavisi görmekte olan bireylerin tedaviye katılma ve iyileşme sürecini sürdürme konusundaki motivasyon türünü ve düzeyini ölçmektir. Bu ölçek, motivasyonun sadece varlığını değil, aynı zamanda niteliğini (içsel veya dışsal) de değerlendirerek, klinisyenlere hastanın tedaviye olan bağlılığı hakkında derinlemesine bilgi sağlamaya hedefler.

Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2006 yılında Evren ve arkadaşları tarafından, Türkiye'deki **alkol bağımlılığı** hastalarının popülasyonunda ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, TMA'nın Türk kültürüne ve klinik ortama uygunluğunu sağlamaya amaçlanmıştır.

Yapı

Tedavi Motivasyonu Anketi, genellikle motivasyonu Öz Belirleme Teorisi (Öz Belirleme Teorisi) çerçevesinde ele alır. Bu teoriye göre motivasyon, amotivasyondan (motivasyon eksikliği) içsel motivasyona (kişisel ilgi ve zevkle yapılan) kadar uzanan bir süreklilik üzerinde yer alır. TMA, bu süreklilik üzerindeki farklı motivasyon stillerini (örneğin, dışsal düzenleme, içe yansıtılmış düzenleme, özdelemler düzenleme ve içsel motivasyon) ölçer.

Özellikle ba??mlilik tedavisinde, hastan?n motivasyonunun içselle?tirilmesi düzeyde olması, uzun süreli tedavi başar?s? ve nüks riskinin azalması ile güçlü bir şekilde ilişkilidir. Bu nedenle, TMA, tedavi sürecinde hastan?n hangi tür motivasyona sahip olduğunu belirleyerek, klinisyenlerin motivasyonel görüşme tekniklerini veya diğer müdahaleleri buna göre ayarlamasına olanak tanır.

Geçerlik

Tedavi Motivasyonu Anketinin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, Evren ve arkadaşlar? (2006) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın başlığında belirtildiği üzere, ölçeğin **faktör yap?s?** ve geçerliliği detaylı olarak incelenmiştir. Geçerlik analizleri, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı (tedavi motivasyonunu) gerçekten ölçtüğünü göstermeyi amaçlanmıştır.

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları veya yöntemleri (örneğin, ölçüt geçerliliği, yapı geçerliliği) belirtilmemiş olsa da, adaptasyon çalışmasının temel amacı, alkol ba??mlis? hastalarda ölçeğin Türkçe formunun tatmin edici psikometrik geçerlik kanıtlarını sunmak olmuştur.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme aracının tutarlılığını ifade eder. Evren ve arkadaşlar? (2006) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması, Tedavi Motivasyonu Anketinin Türkçe versiyonunun güvenilirliğini de araştırmıştır. Bu araştırmalar genellikle iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) veya test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerini içerir.

Kaynakta spesifik güvenilirlik değerleri sunulmamış olmasına rağmen, yayınlanan makale, ölçeğin Türk popülasyonunda **güvenilir** bir araç olarak kullanılabileceğini destekleyen bulgular içermektedir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda tutarlı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Tedavi Motivasyonu Anketinin psikometrik adaptasyon sürecinde en kritik adımlardan biri **Faktör Analizi** olmuştur. Evren ve arkadaşlar? (2006), çalışmanın başlığında da vurgulandığı gibi, ölçeğin **alkol ba??mlis?** hastalarda faktör yap?s?ni incelemişlerdir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve orijinal ölçeğin teorik yap?s?ni Türkçe versiyonda korunup korunmadığını belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, genellikle içsel motivasyon ve dışsal motivasyon gibi temel motivasyon bileşenlerini temsil eden alt ölçeklerin varlığını doğrulamıştır. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin kültürel adaptasyonunun başarılı olduğunu ve klinik değerlendirme için yapısal olarak geçerli olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, özellikle madde ba??ml?l??? tedavisi gören hastalar.

Age Group: Yeti?kin (Spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak klinik popülasyonu kapsar).

Population Details: **Alkol ba??ml?s?** tan?s? alm?? hastalar. (Evren vd., 2006 çal??mas?na göre).

Test Methodology: Derecelendirme format?nda çoklu madde yan?t sistemi (Spesifik derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak genellikle Likert tipi kullan?l?r).

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: [tedavi-motivasyonu-anketi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Tedavi, **Ba??ml?lk**, Psikometri, Motivasyonel Görü?me, Öz Belirleme Teorisi, Faktör Yap?s?, Adaptasyon, Klinik Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: cuneytevren@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Cüneyt Evren (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? **2006** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili detayl? bilgi ve izinler için sorumlu yazar Cüneyt Evren (cuneytevren@yahoo.com) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli ara?t?rmalar için ücretlendirme politikalar? yazara ba?l?d?r.

Kaynaklar

Evren, C., Saatçio?lu, Ö., Dalbudak, E., Dan??mant, B. S., Çakmak, D., & Ryan, R. M. (2006). Tedavi Motivasyonu Anketi Türkçe versiyonunun alkol ba??ml?s? hastalarda faktör yap?s?, geçerli?i ve güvenilirli?i. *Journal of Dependence*, 7, 117-122.

Tedavi Motivasyonu Anketinin Maddeleri

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Evren ve arkadaşlar? (2006) tarafından yayınlanan makaleye ba?vurulmas? veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM